sel mingit vastupanu ning võidi asuda rahus Vastseliina linnuse ründamisele.

Vastseliina, Tartu piiskopkonna omaaegne kuulus piirikindlus, mis mänginud osa peaaegu kõikides Vene-Liivi sõdades, asus otse Vene-Rootsi piiril. Linnusest mööda viis suur maantee Pihkvasse, mida kasutati nii Riiast kui Tartust Venemaale minnes. Sellegipärast ei suutnud Vastseliina kindlus sulgeda teed Liivimaale, sest looduslike tõkete puudumisel kulges Pihkva järve ja Vastseliina vahelt Venesse veel hulk külavaheteesid. Ka kindluseks võis tolleaegset Vastseliinat nimetada ainult jutumärkides. Asudes võrdlemisi kõrgel kolmest küljest ojaga ümbritsetud künkal, ületasid teda siiski mõned lähedad kõrgustikud, milledest võis vabalt tulistada linnuse sisemust. Linnuse kahest ringmüürist oli välimine ainult 3—4½ jalga paks. Ka sisemise müüri kolm külge ei olnud palju paksemad, kuna neljas ulatus 8½ jalani. Mainimisväärset vastupanu suurtükitulele võisid pakkuda ainult tornid, milledest üks omas ligi kahe sülla paksuse müüri. Pealegi olid kõik ehitised, mis veel rootsi aja algul olid olnud enam-vähem korras, jõudnud tolleks ajaks haletsemisväärsesse seisukorda. Vastseliina kroonumõisa rentnikud, kes rendilepingu põhjal pidid hoolitsema linnuse korrashoiu eest, olid aja jooksul seintest välja kiskunud kõik kättesaadavad raudankrud ning lasknud ka katused ära laguneda, mille tõttu sademeist läbiligunenud müürid laiali vajusid ning olid osalt juba maha langenud. Alles 1656. a. kevadel asuti parandustöödele, kuid materjali ja tööjõu puudusel tuli piirduda suuremate müürilõhede täitmisega puuga.

Selle „kindluse" relvastus koosnes ainult ühest ühe- ja kahest poolteisenaelasest kahurist. Leidus veel kümmekond väikest igivana kahuritaolist laskeriista, kuid nende jaoks puudusid isegi kuulid. Püssirohtu oli kevadel 1656 tervelt neli tünni, kuid suve jooksul viidi sellestki osa Tartu, kohalejäänust vaevalt piisas olemasoleva 303-e kahurikuuli väljalaskmiseks. Peale selle leidus seal ainult 50 käsigranaati.

Vastseliina komendandiks oli Viktor v. Aderkas. Flemingi teatel vana, kurt ja jõuetu mees. Garnison koosnes 40-st Tartust komandeeritud Viiburi Lääne rügemendi jalaväelasest. Oli plaanitsetud suurendada garnisoni veel 20-ne sõduri võrra ning moodustada ümbruskonna mõisade talupoegadest üks jalaväe kompanii. Mõlemad kavatsused jäid aga mitmesugustel põhjustel teostamata.

De la Gardie oli täiesti teadlik Vastseliina olukorrast ning arvas, et venelased ei vaja selle vallutamiseks palju tseremooniaid, kuid temale omase optimismiga lootis ühtlasi, et nad peavad seejuures katkestama mitmeks päevaks oma edasitungi.

Tartu VI, lk. 214